

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

**ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**

**Α Π Ο Φ Α Σ Η  
30/2022**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 14.9.2021 και ώρα 11:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, αντιπρόεδρο, και (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr») τα μέλη: Καλλιόπη Διαμαντάκου, Νικόλαο Κιάο, Ευαγγελία Μήτρου, Γεώργιο Σαρειδάκη και Σωκράτη Τσιχλιά. Απόντα τα μέλη Βασίλειος Καραποστόλης και Γεώργιος Πλειός, οι οποίοι είχαν κληθεί νομίμως. Χρήη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν ο έλεγχος της λειτουργίας ή μη του ραδιοφωνικού σταθμού ΑΕΛ RADIO Νομού Λαρίσης, ιδιοκτησίας του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΝΤΑΧΜΙΡΗ.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 143/2.5.2019, ο οποίος ανατέθηκε στον ειδικό επιστήμονα-νομικό Γεώργιο Αναγνωσταρά. Ο Ειδικός Επιστήμονας κατέθεσε την με αριθμό 274/ΕΣ/2.4.2021 νομική του εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, παρέστησαν για λογαριασμό του ραδιοφωνικού σταθμού ο ιδιοκτήτης του Απόστολος Νταχμίρης και η πληρεξούσια δικηγόρος του Χριστίνα Μητρονάτσιου. Ερωτηθέντες από τον Πρόεδρο, οι Εκπρόσωποι απάντησαν ότι γνωρίζουν το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβαν δε τον λόγο και ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους. Ζήτησαν στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να τους παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση υπομνήματος έως τις 4.10.2021 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο ραδιοφωνικός σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 5192/4.10.2021 υπόμνημα.

Την 22.2.2022 και ώρα 11.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, αντιπρόεδρο, και (με τηλεδιάσκεψη μέσω της πλατφόρμας «epresence.gov.gr») τα μέλη: Καλλιόπη Διαμαντάκου, Βασίλειο Καραποστόλη, Νικόλαο Κιάο, Ευαγγελία Μήτρου, Γεώργιο Πλειό, Γεώργιο Σαρειδάκη και Σωκράτη Τσιχλιά. Ο Πρόεδρος ενημέρωσε αναλυτικά για την υπόθεση τους απόντες κατά την συζήτηση Βασίλειο Καραποστόλη και Γεώργιο Πλειό, αναγιγνώσκοντας την έγγραφη εισήγηση, το υπόμνημα του ραδιοφωνικού σταθμού και το σύνολο των λοιπών εγγράφων του φακέλου. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Παρέστη επίσης και ο ανωτέρω εισηγητής, ο οποίος ανέπτυξε το ζήτημα προφορικά και αποχώρησε. Η Ολομέλεια, αφού μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου.

## **ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ**

### **I. Νομικό Μέρος**

1. Κατά το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος: *«Η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης που είναι ανεξάρτητη αρχή, όπως νόμος ορίζει. Ο άμεσος έλεγχος του Κράτους, που λαμβάνει και τη μορφή του καθεστώτος της προηγούμενης άδειας, έχει ως σκοπό την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων, καθώς και προϊόντων του λόγου και της τέχνης, την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της Χώρας, καθώς και το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας».*

2. Κατά το άρθρο 53 παρ. 1 του Ν. 2778/1999: *«Οι ραδιοφωνικοί σταθμοί, που λειτουργούσαν την 1η Νοεμβρίου 1999, θεωρούνται ως νομίμως λειτουργούντες μέχρι την έκδοση της απόφασης του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης η οποία προβλέπεται στο άρθρο 7 παρ. 2 του ν. 2328/ 1995, για την προκήρυξη συγκεκριμένων θέσεων αδειών λειτουργίας τοπικών ραδιοφωνικών σταθμών».*

3. Κατά το άρθρο 53 παρ. 2 του Ν 2778/1999: «2. Οι αναφερόμενοι στην προηγούμενη παράγραφο ραδιοφωνικοί σταθμοί οφείλουν να τηρούν τους προβλεπόμενους στο άρθρο 8 του ν. 2328/1995 κανόνες λειτουργίας, καθώς και αυτούς που προβλέπονται από τους ισχύοντες κώδικες δεοντολογίας του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης. Η παραβίαση των ανωτέρω κανόνων η οποία διαπιστώνεται με βάση τεκμηριωμένη και ειδικά αιτιολογημένη καταγγελία παντός έχοντος έννομο συμφέρον, έχει ως συνέπεια την άμεση διακοπή λειτουργίας του ραδιοφωνικού σταθμού, με απόφαση του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ...»

4. Κατά το άρθρο 11 παρ. 4 του Ν. 3592/2007: «Οι φορείς άδειας τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών πρέπει να διασφαλίζουν την αδιάλειπτη λειτουργία τους...».

5. Τέλος, κατά το άρθρο 20 παρ. 1 και το άρθρο 21 παρ. 1 περ. γ του Ν. 4070/2012 (με το οποίο ενσωματώθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο σχετικές Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης): «Το φάσμα ραδιοσυχνοτήτων αποτελεί σπάνιο πόρο, η διαχείριση του οποίου συνιστά κυριαρχικό δικαίωμα του Κράτους, καθώς και δημόσιο αγαθό με σημαντική κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική αξία». «Η χρήση ραδιοσυχνοτήτων επιτρέπεται στο πλαίσιο των Γενικών Αδειών. Δικαιώματα χρήσης ραδιοσυχνότητας χορηγούνται όπου κρίνεται αναγκαίο ώστε... να διαφυλάσσεται η αποτελεσματική χρήση του φάσματος... ».

Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών, μεταξύ τους και προς τη γενική αρχή της λογικής συνοχής και ενότητας της έννομης τάξης, συνάγονται τα ακόλουθα:

(α) Ότι μεταξύ του Κράτους και του προσώπου, που χρησιμοποιούσε μια ραδιοφωνική συχνότητα δημιουργείται μια ιδιόρρυθμη (sui generis) δημοσίου δικαίου έννομη σχέση (προσομοιάζουσα με εκείνη της κατοχής και χρήσης δημοσίου κτήματος), με την οποία παρέχεται στον χρήστη η δυνατότητα πραγματοποίησης ραδιοφωνικών εκπομπών κατά τον μεταγενέστερο της 1.11.1999 χρόνο.

(β) Ότι εξαιτίας του όλως εξαιρετικού χαρακτήρος της ρύθμισης - αφού δι' αυτής επιδιώκεται η έννομη τακτοποίηση έκνομης δραστηριότητας - και της ως εκ τούτου ανάγκης οι σχετικές διατάξεις να ερμηνεύονται στενώς, παρέχεται στον δικαιούχο η δυνατότητα χρήσης της συγκεκριμένης και μόνο συχνότητας και όχι οποιασδήποτε άλλης ή του ραδιοφωνικού φάσματος γενικώς.

(γ) Ότι για όσο χρονικό διάστημα ο σταθμός εκπέμπει ραδιοφωνικό πρόγραμμα είτε εντελώς αυθαίρετα, είτε επειδή «θεωρείται νομίμως λειτουργών», οφείλει - για την ταυτότητα του νομικού λόγου, και δη κατά μείζονα λόγο - να πληροί τις

προϋποθέσεις και να τηρεί τις υποχρεώσεις που εκ της νομοθεσίας προβλέπονται για νομίμως αδειοδοτημένους ραδιοφωνικούς σταθμούς, αφού, υπό την αντίθετη εκδοχή, θα προέκυπτε το προφανές άτοπο να αποδίδεται στην βούληση του Νομοθέτη η πρόθεση να υπαγάγει τους νομοταγείς πολίτες, δηλαδή τους κατόχους νόμιμης άδειας σε δυσμενέστερη θέση έναντι των αδικοπραγούντων, δηλαδή των αυθαίρετων χρηστών του φάσματος (πρβλ. σχετικάς Ολ. ΣτΕ 3578/2010 και ΑΠ 1701/2014).

(δ) Ότι ένας τέτοιος όρος ύπαρξης της έννομης σχέσης και μια αντίστοιχη υποχρέωση του χρήστη μιας ραδιοφωνικής συχνότητας είναι η διαρκής και αδιάλειπτη λειτουργία του σταθμού, η διακοπή της λειτουργίας του οποίου επιφέρει αυτοδίκαιη κατάργηση της όλης έννομης σχέσης μεταξύ του δικαιούχου και του Κράτους (το οποίο μάλιστα, με βάση και τους διεθνείς κανόνες, δεν έχει δικαίωμα αποθεματοποίησης του ραδιοφωνικού ή του τηλεοπτικού φάσματος).

## **II. Πραγματικό Μέρος**

Ο ραδιοφωνικός σταθμός είναι κάτοχος της με αριθμό 1/9.2.2015 ΒΝΛ, η οποία του χορηγήθηκε από το Ε.Σ.Ρ σε εφαρμογή του άρθρου 53 του Ν. 2778/1999.

Με το με αριθμό πρωτοκόλλου 2306/18.4.2019 έγγραφο εισφέρθηκε η πληροφορία ότι ο ελεγχόμενος ραδιοφωνικός σταθμός είχε σταματήσει τη λειτουργία του πριν από έναν περίπου χρόνο και ότι είχε κοπεί η παροχή του ηλεκτρικού ρεύματος στην κεραία του.

Από τα με αριθμό πρωτοκόλλου 6243/4.12.2018 και 1115/9.3.2021 έγγραφα της ΕΕΤΤ προκύπτει η μη εκπομπή του ραδιοφωνικού σταθμού ΑΕΛ RADIO Ν. Λαρίσης κατά τους ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν στις 19.9.2018, στις 13.11.2018, στις 6.12.2018 και στις 9.5.2019. Εξάλλου, από το από 29.3.2019 μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας του Περιφερειακού Γραφείου Θεσσαλονίκης της ΕΕΕΤ προκύπτει η μη καταγραφή του σήματος του ως άνω ραδιοφωνικού σταθμού και στις 30.1.2019.

### III. Προβαλλόμενοι ισχυρισμοί

Ισχυρίζεται ο ιδιοκτήτης του ραδιοφωνικού σταθμού ότι ο σταθμός του λειτουργούσε αδιαλείπτως κατά την επίμαχη χρονική περίοδο, σταματούσε ωστόσο τη λειτουργία του για μισή περίπου ώρα τρεις με τέσσερις φορές την ημέρα για να γίνουν τεχνικές εργασίες συντήρησης. Προς απόδειξη του ισχυρισμού του, προσκομίζει φωτοαντίγραφα τιμολογίων παροχής ραδιοφωνικών υπηρεσιών σε επιχειρήσεις για την προβολή των προϊόντων τους και φωτοαντίγραφα φορολογικών στοιχείων.

Ο παραπάνω ισχυρισμός είναι ωστόσο αβάσιμος. Δεν εξηγείται πειστικώς πώς γίνεται να μην έχει καταγραφεί ούτε μία φορά η λειτουργία του ραδιοφωνικού σταθμού από την αρμόδια κρατική υπηρεσία σε μια περίοδο οκτώ περίπου μηνών, αν και αυτός λειτουργούσε αδιαλείπτως κατά τους ισχυρισμούς του ιδιοκτήτη του. Δεν προσκομίζονται επίσης στοιχεία που να πιστοποιούν την ηλεκτροδότηση της κεραίας του ραδιοφωνικού σταθμού και των εγκαταστάσεων της έδρας του, ούτε εισφέρονται στοιχεία που να πιστοποιούν τον ισχυρισμό ότι γίνονταν καθημερινώς τεχνικές εργασίες συντήρησης. Όλα εξάλλου τα προσκομιζόμενα τιμολόγια έχουν υποβληθεί με μορφή απλού φωτοαντιγράφου χωρίς καμία επικύρωση και χωρίς να προκύπτει από αυτά βεβαία χρονολογία, ενώ τα περισσότερα αφορούν σε χρόνο είτε πριν είτε και μετά την επίμαχη χρονική περίοδο. Ακόμα όμως και αν γινόταν αποδεκτό ότι προκύπτει πράγματι από τα τιμολόγια αυτά η μετάδοση ραδιοφωνικών μηνυμάτων για την προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών τρίτων επιχειρήσεων, η μετάδοση αυτή θα μπορούσε να είχε γίνει από ραδιοφωνικό σταθμό που εκπέμπει μέσω ηλεκτρονικού ιστοτόπου και όχι επιγείως. Όσον αφορά τα προσκομιζόμενα φορολογικά στοιχεία, και αυτά έχουν αποσταλεί από τον ιδιοκτήτη του ραδιοφωνικού σταθμού με τη μορφή ανεπικύρωτων φωτοαντιγράφων. Ανεξαρτήτως αυτού, προκύπτει από τα προσκομιζόμενα στοιχεία ότι ο ιδιοκτήτης του ραδιοφωνικού σταθμού ήταν επιχειρηματικά ενεργός και στον τομέα της εστίασης και ότι τουλάχιστον για το έτος 2018 τα αναφερόμενα έσοδα αφορούν τον τομέα αυτόν (κωδικός 56101110) και όχι τη λειτουργία ραδιοφωνικού σταθμού. Όσον αφορά το έτος 2019, αναγράφεται μεν ως κύρια πηγή των εσόδων η παροχή ραδιοφωνικών υπηρεσιών αλλά αυτό θα μπορούσε να αφορά την περίοδο μετά την 9.5.2019 (τελευταία ημερομηνία κατά την οποία καταγράφεται από την αρμόδια κρατική αρχή

η μη εκπομπή του ραδιοφωνικού σταθμού). Προκύπτει άλλωστε τόσο από τη με αριθμό πρωτοκόλλου 2306/18.4.2019 καταγγελία ιδιώτη όσο και από το με αριθμό πρωτοκόλλου 1115/9.3.2021 έγγραφο της ΕΕΤΤ ότι εντός του έτους 2019 υπήρξε επαναλειτουργία του ραδιοφωνικού σταθμού.

#### **IV. Υπαγωγή**

Ενόψει τούτων και με βάση τα προεκτεθέντα, διαπιστώνεται η διακοπή της λειτουργίας του ραδιοφωνικού σταθμού «ΑΕΛ RADIO» Ν. Λαρίσης, καθώς και η διακοπή της έννομης σχέσης του φορέως που λειτουργούσε τον εν λόγω σταθμό με την ραδιοφωνική συχνότητα 104.8 FM. Ως εκ τούτου, η συχνότητα αυτή ανήκει πλέον (και κατά χρήση) αποκλειστικά και μόνον στο Ελληνικό Κράτος, πράγμα που πρέπει να αναγνωρισθεί.

Κατά τη γνώμη ωστόσο δύο μελών, ο παραπάνω ραδιοφωνικός σταθμός με τον διακριτικό τίτλο «ΑΕΛ RADIO» Ν. Λαρίσης δεν παραβίασε την παραγ. 4 του άρθρου 11 του Ν. 3592/2007, σύμφωνα με την οποία: «Οι φορείς άδειας τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών πρέπει να διασφαλίζουν την αδιάλειπτη λειτουργία τους», καθόσον από τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε ο ιδιοκτήτης του ραδιοφωνικού σταθμού Απόστολος Νταχμίρης (τιμολόγια μετάδοσης διαφημίσεων, στοιχεία μητρώου της επιχείρησης καταχωρημένα στο TAXIS, Ε3 φορολογικών ετών 2017, 2018, 2019, δηλώσεις ΦΠΑ από 1.1.2017 έως και 31.12.2019) προκύπτει ότι η μη καταγραφή μετάδοσης ραδιοφωνικού σήματος του ραδιοφωνικού σταθμού κατά τους ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν από την ΕΕΤΤ στις 19.9.2018, 13.11.2018, 6.12.2018 και 9.5.2019, οφειλόταν σε προσωρινή αδυναμία μετάδοσης του σήματος τις συγκεκριμένες ημερομηνίες, για λίγη ώρα, προκειμένου να γίνουν τεχνικές εργασίες συντήρησης, από πτώση της κεραίας και του πυλώνα στην τοποθεσία Δοβρούτσι και δεν μπορεί να θεωρηθεί, εκ του λόγου αυτού, ότι ο ιδιοκτήτης είχε διακόψει εθελούσια τη λειτουργία του ραδιοφωνικού σταθμού. Η παραπάνω άποψη ενισχύεται και από το γεγονός ότι σε ελέγχους που διενήργησε η ΕΕΤΤ στις 6.12.2019 και 10.2.2020 διαπιστώθηκε εκπομπή ραδιοφωνικού σήματος από τον παραπάνω ραδιοφωνικό σταθμό, στη συχνότητα 104,8 FM (βλ. σχετ. ΑΠ ΕΕΤΤ 8610/9.3.2021)

**ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης διαπιστώνει ότι ο ραδιοφωνικός σταθμός με τον διακριτικό τίτλο «ΑΕΛ RADIO» Ν. Λαρίσης έχει παύσει να λειτουργεί, αποφασίζει τη διαγραφή του από τον Πίνακα Λειτουργούντων Ραδιοφωνικών Σταθμών και αναγνωρίζει ότι η ραδιοφωνική συχνότητα 104.8 FM, στην οποία αυτός εξέπεμπε, ανήκει (και κατά χρήση) αποκλειστικά και μόνον στο Ελληνικό Κράτος.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 22<sup>α</sup> Φεβρουαρίου 2022 και δημοσιεύθηκε την 18<sup>η</sup> Απριλίου 2022.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ